

Regiovorming

Standpunt VVSG

Dit document is goedgekeurd door	Raad van bestuur 18 maart 2020
Waarover gaat het?	Voorstellen voor de concrete ondersteuning van en voorwaarden voor regiovorming in Vlaanderen.
Eerdere stappen	Bespreking Bestuurlijke Commissies: • Krachtig(e) besturen – 18 december 2019 • Veiligheid – 15 januari 2020 • Omgeving – 15 januari 2020 • Samenleven – 29 januari 2020 • Krachtig(e) besturen – 19 februari 2020 Bespreking Dagelijks Bestuur – 4 maart 2020
Aansluiting op strategische speerpunten VVSG	VVSG-memorandum : Strategisch Dossier 8: inzetten op schaal en samenwerking
Gerelateerde VVSG-standpunten	VVSG-memorandum : • Fusies van onderuit • Regiovorming
Verantwoordelijke stafleden	Peter Hautekiet en Johan Alleman

Belang voor de lokale besturen?

- Bovenlokale uitdagingen aanpakken door regionale samenwerking
- Burgemeestersfora versterken als spil van de regionale samenwerking

Samenvatting standpunt.

- Akkoord met voornemen Vlaamse regering voor regiovorming
- Pleidooi voor een organische groei van onderuit, vooral vertrekkend van de burgemeestersfora
- Voorstel om verder te werken in volgende stappen
 - Verduidelijken: Vlaamse overheid en VVSG werken samen aan een conceptnota die aangeeft wat de volgende jaren moet gebeuren
 - Afbakenen: van onderuit tot een gedragen regioafbakening komen, ondersteund door de Vlaamse overheid.
 - Versterken: komen tot meer slagkracht van de burgemeestersfora, ondersteund door de Vlaamse overheid
 - Afstemmen: rationaliseren en aligneren op lokaal en Vlaams niveau.

Inhoud

1 Wat voorafging	3
1.1 Wat staat er in het VVSG-memorandum over regiovorming?	3
1.2 Uitwerking ter voorbereiding van een Netwerk Regionale Samenwerking.....	4
1.2.1 Werkterrein van het Netwerk Regionale Samenwerking	4
1.2.2 Doelstellingen van het Netwerk Regionale Samenwerking	7
2 Vlaams regeerakkoord	10
2.1 Wat staat er in het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024?	10
2.2 Wat zeggen de beleidsnota's 2019-2024?	10
2.2.1 Beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid	10
2.2.2 Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding	11
2.2.3 Beleidsnota Mobiliteit en openbare werken	12
2.2.4 Beleidsnota Wonen	12
2.2.5 Beleidsnota Onroerend Erfgoed.....	12
2.3 Wat zegt het VVSG-analyserapport over het Vlaamse regeerakkoord?	12
3 Hoe nu verder	14
3.1 Verduidelijken	15
3.2 Afbakenen	15
3.3 Versterken.....	16
3.3.1 Versterken van het proces en de organisatie	16
3.3.2 Ontwikkelen en aanreiken van beleidsondersteunende instrumenten	17
3.4 Afstemmen	17
3.4.1 Afstemming in de regio's	17
3.4.2 Afstemming op Vlaams niveau: sectorale en organieke regelgeving	19
4 Werk op de plank.....	20
4.1 Voor de lokale besturen en hun samenwerkingsverbanden	20
4.2 Voor de VVSG	20
4.3 Voor de Vlaamse overheid	20

1 Wat voorafging

1.1 Wat staat er in het VVSG-memorandum over regiovorming?

In de trendanalyse staat bij trend 6, nood aan een nieuwe bestuurlijke organisatie:

“Veel problemen stoppen niet aan de grenzen van een gemeente. Bovendien is dé overheid voor de burger nog het lokale niveau, in de figuur van de burgemeester. Om de dienstverlening te verbeteren en het complexe takenpakket uit te voeren zullen lokale besturen nog meer samenwerken: met collega-besturen, centrale overheden, burgers, andere spelers op het terrein, enz. De integratie van diverse samenwerkingen binnen één regio kan de geschikte schaalgrootte opleveren om maatschappelijke uitdagingen efficiënt aan te pakken.”

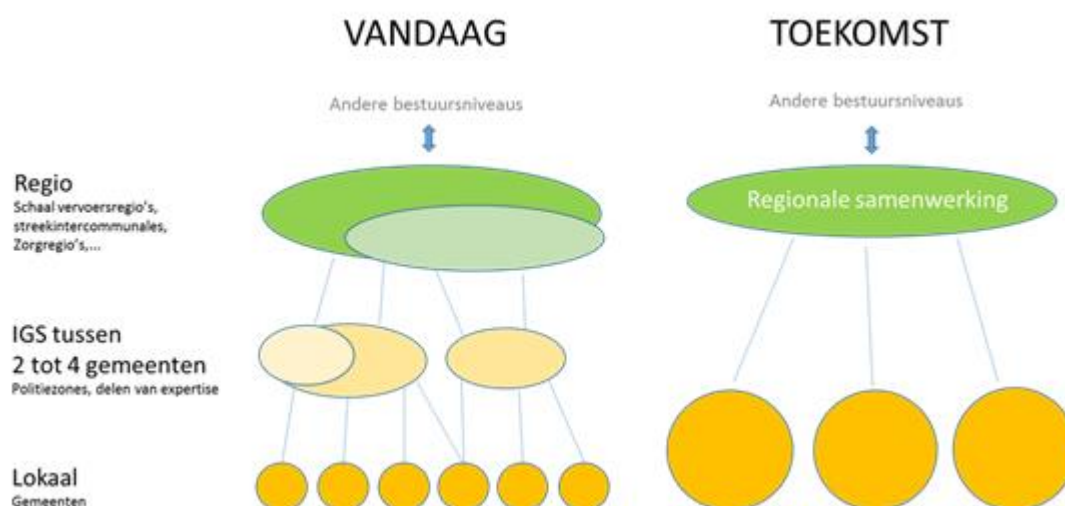
In het achtste strategische dossier over schaal en samenwerking staat over regiovorming:

*“De **(stads)regionale schaal** moet zich kunnen doorzetten als een pragmatische schaal voor afstemming, planning en uitvoering van gemeentegrensoverschrijdende materies. De regio's worden niet van boven opgelegd, maar sluiten aan op een sociaaleconomische realiteit zoals die vandaag al wordt aangevoeld. De regio's werken een bestuursmodel uit waarvan de bestuurskrachtige gemeenten de steunpilaren vormen. De regio's bestaan ook zoveel mogelijk uit dezelfde gemeenten.*

[...]

*We gaan voor een regioschaal met een **20-tal regiowerkingen**, waar we de vele samenwerkingsvormen op het ‘tussenniveau’ naar toe zien groeien.*

[...]

*De gemeenten zijn aan zet om de regio's te bepalen. De gemeenten en provincies bekijken samen hoe ze in de regio's kunnen samenwerken. We gaan voor **regio's die zoveel mogelijk uit dezelfde gemeenten bestaan** voor de diverse regiorollen en regiothema's (oa. politiezones, hulpverleningszones, vervoersregio's, eerstelijnszones,...).*

[...]

*We vragen in de tussentijd **zo weinig mogelijk top-down opgelegde samenwerkingsverbanden**. Als het toch gebeurt, vragen we dat de centrale overheid minstens nagaat of integratie met bestaande samenwerkingsverbanden mogelijk is.*

[...]

*We gaan voor regio's waar wordt samen gewerkt aan een **eenvormigheid** van beleid: op de regioagenda's staan gemeentegrensoverschrijdende dossiers met een regionale impact. Deze dossiers worden steeds vanuit een globale gebiedsgerichte benadering bekeken."*

1.2 Uitwerking ter voorbereiding van een Netwerk Regionale Samenwerking

Om de ideeën over regionale samenwerking en beleid verder te concretiseren, startte VVSG eind 2018, in samenwerking met VLINTER (de koepel van de streekontwikkelingsintercommunes), met de voorbereiding van een Netwerk Regionale Samenwerking.

De haalbaarheid en de modaliteiten van dit initiatief worden begin 2020 voorgelegd aan de raad van bestuur van VVSG en de beheerraad van VLINTER.

Het netwerk werd ondertussen uitgebreid met de regionale welzijnsverenigingen, die ook deel uitmaken van de stuurgroep van het netwerk.

1.2.1 Werkterrein van het Netwerk Regionale Samenwerking

Wat bedoelen we met **regionale samenwerking**?

Lokale besturen werken op dit moment om verschillende redenen op vrijwillige basis samen.

1. Vanuit **schaalvoordeel**. Voor het realiseren van lokale taken en opdrachten zijn lokale besturen vaak aangewezen op intergemeentelijke samenwerking. De redenen kunnen divers en velerlei zijn: samenwerking omwille van kostenefficiëntie, een vereist specialisatie- of expertiseniveau...
2. Vanuit **gemeentegrensoverschrijdende uitdagingen**: woonbehoeften, mobiliteitsvraagstukken en andere problematieken stoppen niet aan de gemeentegrens, dit maakt afstemming en afspraken maken noodzakelijk.
3. Vanuit **regionale uitdagingen**: vaak komen bij grote maatschappelijke uitdagingen ook andere spelers om de hoek kijken, bijvoorbeeld uit het maatschappelijk middenveld (van ondernemingen tot sociale bewegingen of burgerinitiatieven). Soms zijn initiatieven binnen deze sfeer ook door hun aard interbestuurlijk. De federale overheid, de Vlaamse overheid en/of het provinciebestuur zijn dan betrokken partij of initiatiefnemer.

Het Netwerk Regionale Samenwerking richt zich in de eerste plaats op de gemeentegrens-overschrijdende en regionale uitdagingen. De regionale schaal wint immers zowel vanuit Vlaams als vanuit lokaal perspectief aan belang om beleid te voeren om grote maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Die uitdagingen (op het vlak van mobiliteit, zorg, klimaat, energie, wonen, digitalisering, ...) hebben alle gemeen dat ze sectoren overschrijden, dat ze onderling verweven zijn, dat het Vlaamse niveau te ver af staat van de realiteit om dit zelf op te nemen (nood aan maatwerk), dat ze gemeentegrenzen overstijgen, en dat ze ook een samenwerking en inzet van partners uit verschillende geledingen vereisen. Dergelijke uitdagingen vragen daarom een regionale, transversale en interbestuurlijke aanpak, met spelers uit het brede maatschappelijke veld. Bij regionale samenwerking en beleid komen bijna automatisch andere spelers dan de (lokale) overheden in beeld. Bij sommige samenwerkingen ligt het zwaartepunt bij de lokale overheden, maar dit is lang niet altijd het geval. Maar ook dan is het belangrijk dat gemeenten in groep overleggen en afspraken maken, zodat lokale besturen niet uit elkaar worden gespeeld door andere, vaak grotere partners uit het overheids- of privéland-schap.

Voor de VVSG ligt de focus van de regiovorming in de eerste plaats bij de schaal die nodig is om een **regionaal beleid** te kunnen voeren. Deze schaal zal vaak groter zijn dan de eerder op operationele opdrachten gerichte kleinschalige samenwerkingen tussen twee tot zes gemeenten. Die worden vaak vooral opgezet om een **gezamenlijke dienstverlening** aan te bieden. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om alle kleinere samenwerkingsverbanden, waar nabijheid vaak een belangrijke troef is, op te schalen tot op een regionaal niveau. Zo is bijvoorbeeld binnen de zorg het niveau van de eerstelijnszones geschikt voor clientnabije voorzieningen als geïntegreerd breed onthaal, arbeidstrajectbegeleiding... Op een regionaal niveau komt bijvoorbeeld drugsbeleid in beeld. Binnen wonen zijn veel intergemeentelijke woonwinkels actief die in verschillende lokale besturen een loketfunctie uitbouwen. Ook hier is nabijheid cruciaal. Maar binnen wonen leven ook heel wat strategische vragen, bijvoorbeeld over woonuitbreidingsgebieden. Het loont om deze vragen op een regionaal niveau te bespreken.

We moeten vooral de specificiteit van de drie niveaus én de uitdagingen op elk niveau goed benoemen:

- **Lokaal** is de vraag: hebben we als individueel lokaal bestuur voldoende bestuurskracht? Versterking kan onder meer komen door het nemen van interne maatregelen (bijvoorbeeld reorganisatie van diensten), van intergemeentelijke samenwerking, van fusies. Trefwoord is hier bestuurskrachtversterking.
- Op een bovenlokaal niveau, dat we in het kader van deze nota **zonaal** zouden willen noemen, zien we veel operationele dienstverleningsgerichte initiatieven van twee tot zestal gemeenten. Vaak zijn dit initiatieven binnen één sector (wonen, erfgoed...) die, mede door de verschillende regelgevingen, vaak niet samenvallen, wat dan tot onoverzichtelijkheid leidt ('verrommeling'). We zien op verschillende plaatsen initiatieven om op dit zonaal niveau tot meer rationalisatie en integratie te komen: bijvoorbeeld Neteland, Stadsregio Turnhout... Deze integratie heeft voor de lokale bestuurders ook

het voordeel van 'bestuurders nabijheid'. Kernwoorden zijn hier: betere dienstverlening door capaciteitsbundeling.

- **Regionaal** zien we dat er zich een 15 tot 20 regio's aftekenen in Vlaanderen, met meestal de burgemeestersfora als spil. Elke gemeente en stad, ongeacht de schaal, wordt met bovenlokale problematieken geconfronteerd: voor mobiliteitsvraagstukken, huisvestingsproblemen... hebben buurgemeenten elkaar nodig. Dit geldt ook voor stad en rand. De uitdaging op dit regionaal niveau bestaat er vooral in om verdelingsvraagstukken te kunnen aanpakken. Ook om sommige dienstverleningen te kunnen ontwikkelen is een regionale schaal noodzakelijk (bijvoorbeeld uitrollen drugsbeleid en bijhorende zorg). Maar de nadruk ligt hier in de eerste plaats op: sterk regionaal beleid door overleg en afspraken.

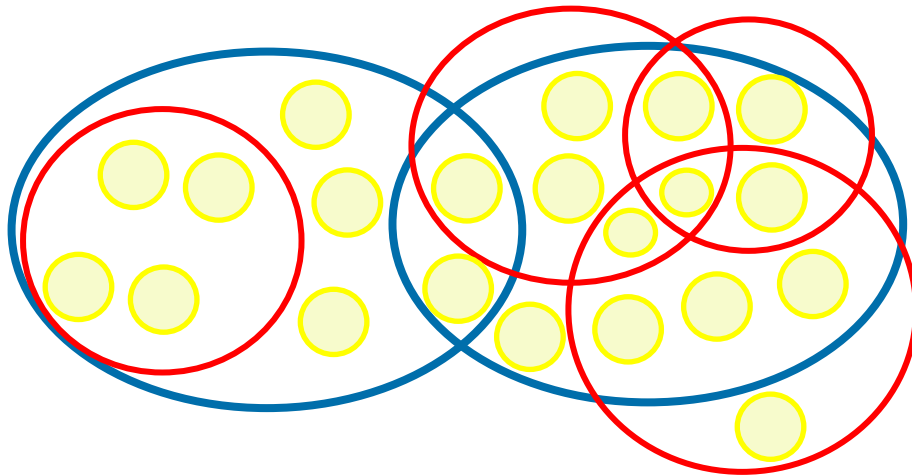
De opdeling zonaal/regionaal zien we terugkomen binnen het beleidsdomein zorg, met het onderscheid tussen eerstelijnszones en zorgregio's.

Ook in andere samenwerkingsverbanden en afbakeningen duikt dit onderscheid zonaal/regionaal op. In sommige streken zijn politiezones een hefboom om ook andere dienstverleningsgerichte samenwerkingen onder lokale besturen aan te gaan. Op een regionaal niveau zien we vaak arrondissementele afbakeningen terugkeren of ziet men de vervoerregio als een goede opstap voor verdere regiovorming. De historische achtergrond van een afbakening (die vaak terug te vinden is in Vlaamse of federale regelgeving) is echter van minder belang dan het praktisch nut en de herkenbaarheid voor burgers en bestuurders. Herkenbare zonale en regionale afbakeningen bieden meer kans op een duurzame zonale en regionale samenwerking, die niet of minder onderhevig zijn aan de zogenaamde '*opt-out*' (optie om op eenvoudig en unilateraal initiatief in of uit een samenwerkingsverband te stappen). Net die opt-out zorgt mede voor de grilligheid (en/of verrommeling) in het huidige landschap van intergemeentelijke en regionale samenwerkingsverbanden.

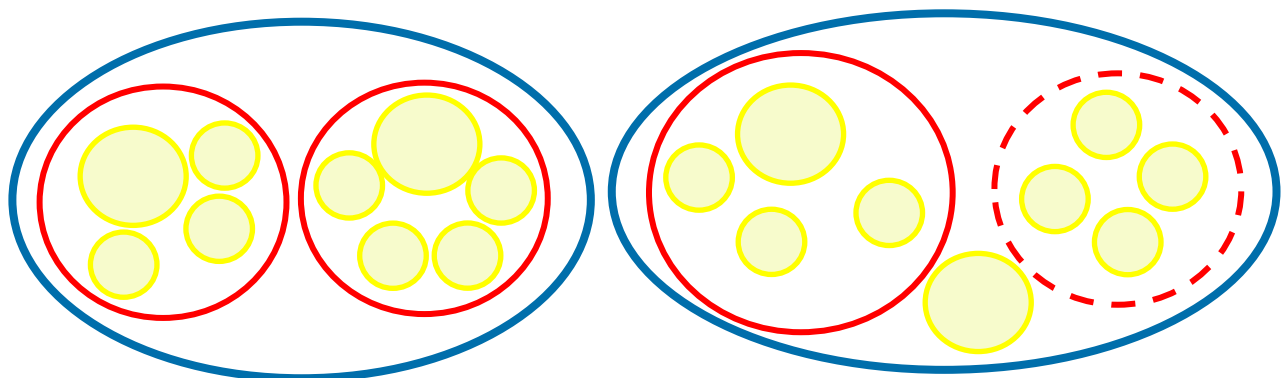
We proberen hieronder om te komen tot een meer genuanceerd plaatje (in vergelijking met het schema in het memorandum) over wat de huidige toestand is en wat de gewenste toestand.

- Blauw = regio
- Rood = zone
- Geel = gemeente

Huidige toestand

Gewenste toestand

1.2.2 Doelstellingen van het Netwerk Regionale Samenwerking

De doelstelling van het netwerk werd gedefinieerd als:

- Het promoten, bevorderen en ondersteunen van een geïntegreerd regionaal beleid in de verschillende regio's in Vlaanderen;
- Het benadrukken en ondersteunen van de cruciale rol van lokale besturen binnen de regionale samenwerking.

In de conceptnota over het Netwerk Regionale Samenwerking (goedgekeurd op de Raad van Bestuur van 20 maart 2019) wordt dit geconcretiseerd door de nadruk te leggen op de overlegfora van burgemeesters. Onderstaand kaartje is louter beschrijvend en geeft een (voorlopig)

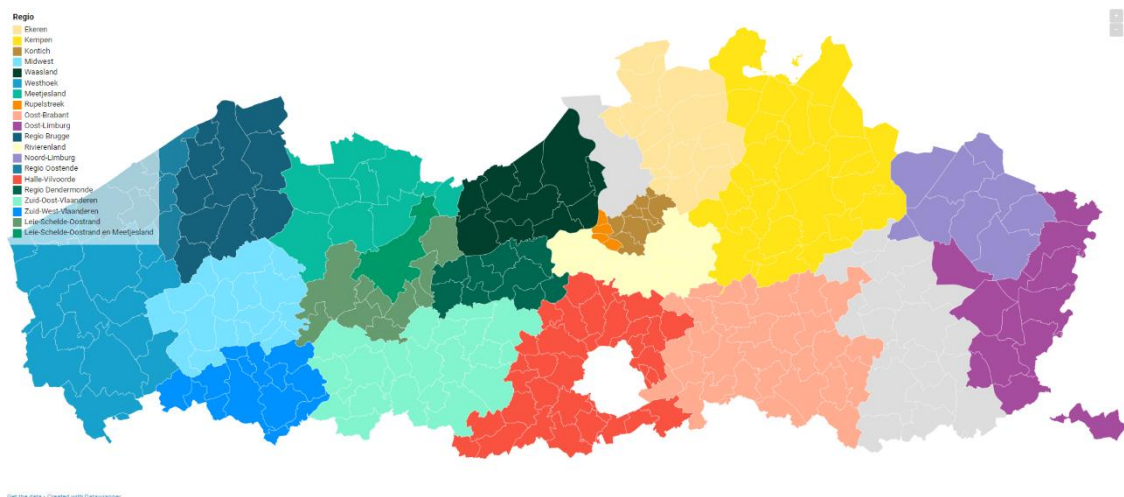
overzicht van de huidige toestand, die daarom niet noodzakelijk samenvalt met de gewenste toestand.

Zoals het kaartje aangeeft, is er een grote variatie qua schaal.

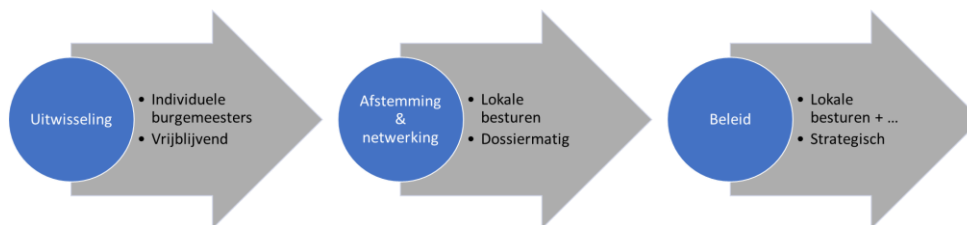
Naast de schaal zijn er ook andere verschillen tussen gebieden in Vlaanderen. Er zijn de 'van-zelfsprekende' regio's waar de afbakeningen al grotendeels samen sporen, maar er zijn ook gebieden waar dit veel moeilijker ligt. In sommige streken is een centrumstad aanwezig, in andere niet. Er is ook de duidelijke aparte situatie van de grote steden Antwerpen en Gent.

Maar ook de werking en positie van de overlegfora binnen een regio kan sterk verschillen.

Welke agendapunten komen op de tafel van het burgemeestersoverleg terecht? Met welke spelers in de streek gaat het burgemeestersoverleg in dialoog? Hoe worden afspraken binnen het burgemeestersoverleg hard gemaakt?

Het Netwerk Regionale Samenwerking stelt zich tot doel de werking van de overlegfora van burgemeesters te **versterken**. We zien een groeipad mogelijk van soms vrijblijvende informatie- en ervaringsuitwisseling tussen burgemeesters naar een afsprakenforum dat zich buigt over strategische dossiers en dat zich opwerpt als gesprekspartner met andere spelers (zowel binnen de overheid als uit het middenveld).

Wat een burgemeestersoverleg succesvol maakt (of niet) is het proces van overleg en afspraken maken, dat in verschillende beelden kan worden gevat: het gaat om de 'humus' die zorgt voor een vruchtbare samenwerking, het 'weefsel' van het netwerk, het 'operating system'... Het burgemeestersoverleg is dan ook geen bijkomende bestuurslaag, noch een nieuwe structuur. Het is een tafel van overleg, waar sectoroverschrijdend strategische afspraken kunnen worden gemaakt. De uiteindelijke beslissing wordt steeds binnen gemeenteraden en/of de Colleges van Burgemeester en schepenen genomen.

Dit is belangrijk voor **de democratische legitimiteit van de regiowerking**. Daarom is het noodzakelijk dat de link met het individuele lokale bestuur goed onderbouwd is en blijft: dit geldt zowel voor de voorbereiding van de beslissingen, maar ook voor de terugkoppeling vanuit het burgemeestersoverleg naar het college van burgemeester en schepenen én de gemeenteraad. Deze wisselwerking tussen burgemeestersoverleg en gemeente is voor de VVSG een noodzakelijke voorwaarde voor het welslagen van de regiowerking.

Ook vakschepenen, gemeenteraadsleden, maar ook managementteams zijn belanghebbenden in de regiowerking. Een burgemeestersoverleg moet ruim gedragen worden, zowel politiek als ambtelijk.

De VVSG pleit voor een organisch groeipad naar een geïntegreerd regionaal beleid, niet voor van bovenaf opgelegde structuren.

Het doel van de regiovorming moet het versterken van de lokale bestuurskracht zijn. De complementariteit met het fusiedossier werd reeds benoemd in het VVSG-memorandum en wordt hier opnieuw benadrukt: om de lokale bestuurskracht te verhogen kan een lokaal bestuur (naast het nemen van interne maatregelen) de keuze maken om te fuseren, kan het bestuur intenser gaan samenwerken om door capaciteitsbundeling betere diensten te verlenen en/of kan het op regionaal niveau afspraken maken zodat uitdagingen in verband met mobiliteit, zorg, digitalisering... op een slagkrachtige manier kunnen worden aangepakt.

2 Vlaams regeerakkoord

2.1 Wat staat er in het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024?

We zetten in op regiovorming. Deze regiovorming moet van onderuit worden opgebouwd en gedragen door de lokale besturen. De burgemeesters van de betrokken lokale besturen vormen de spil van deze regiovorming. Om tot een grotere coherentie te komen en deze regiovorming te stimuleren, zal de Vlaamse regering, verder bouwend op de reeds uitgevoerde regio-screening, vaste regio's afbakenen waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking, zowel de bestaande als nieuwe, moeten plaatsvinden (behoudens zij die op een hogere schaal georganiseerd zijn). Dit moet de huidige verrommeling tegengaan en leiden tot minder mandaten. We werken bestaande drempels weg die verhinderen dat samenwerkingsverbanden fuseren. De Vlaamse overheid zal de eigen regionale afbakeningen afstemmen op deze regio's. Er wordt een kader uitgewerkt dat bijkomende instrumenten bevat om de regiovorming te ondersteunen (bv. rond herverdelingsproblematieken tussen de betrokken lokale besturen).

Naast deze algemene passage over regiovorming, valt er ook heel wat te lezen over regionale samenwerking en regionale afbakeningen in verschillende hoofdstukken over specifieke beleidsdomeinen, zoals zorg, mobiliteit, afvalbeleid... De link tussen deze passages en met het algemene opzet van regiovorming is niet steeds helder.

2.2 Wat zeggen de beleidsnota's 2019-2024?

2.2.1 Beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Meer en meer zien steden en gemeenten opportuniteiten om samen maatschappelijke uitdagingen aan te gaan en noden te lenigen, ofwel via samenwerkingsverband ofwel via een fusie. De tewerkstelling van personeel door intergemeentelijke samenwerkingsbedrijven bijvoorbeeld nam tussen 2010 en 2013 toe met 15%. In 2018 is er opnieuw een forse toename met 5%. De stijging van de samenwerkingsverbanden, op initiatief van de lokale overheid zelf of op initiatief van de Vlaamse overheid, leidde tot een complex en onoverzichtelijk bestuurlijk landschap in Vlaanderen. Het grote aantal samenwerkingsverbanden vraagt ook opnieuw capaciteit aan de gemeenten om deze aan te sturen en op te volgen. De laatste jaren is er in meerdere Vlaamse beleidsdomeinen een stijgende interesse te bespeuren voor een regionale aanpak van maatschappelijke en beleidsmatige uitdagingen omdat veel ontwikkelingen zich uitstrekken tot buiten de bestuurlijke grenzen van één lokaal bestuur en daarom aangepakt moeten worden vanuit een bovenlokale invalshoek. Ook bovenlokale samenwerking is gebaat bij sterkere besturen die aangestuurd worden door een democratisch basisniveau dat de bestuurskracht heeft om de regie te voeren.

(...)

Een efficiënte, slagkrachtige, transparante, burgergerichte en toegankelijke overheid. Dat is de basis voor het creëren van welvaart, welzijn en vertrouwen bij de Vlaamse burger. We zetten meer dan ooit in op een bestuursmodel dat uitgaat van twee sterke polen: sterke lokale besturen enerzijds en een kaderstellende Vlaamse overheid anderzijds.

De afgelopen jaren stellen we vast dat heel wat ontwikkelingen zich niet laten vangen binnen de bestuurlijke grenzen van één lokaal bestuur en zich evenmin laten vatten binnen een uniforme aanpak vanuit de Vlaamse overheid. Daarom zijn lokale bestuurders meer en meer uitdagingen gaan benaderen vanuit een bovenlokale bril. Denk bijvoorbeeld aan de aanpak van mobiliteitsproblemen zoals het dichtslibben van toegangswegen of het beheersen van ruimtelijke ontwikkelingen. In hun zoektocht naar oplossingen zijn ook steeds meer structuren opgericht op deze bovenlokale schaal. Vaak ingegeven vanuit lokale pragmatiek of een Vlaamse sectorale logica. Het logische gevolg daarvan is dat onze lokale en Vlaamse politici hun weg niet terugvinden in dit overheidslandschap, laat staan onze burgers, bedrijven en verenigingen.

Ik wil inzetten op een proces waarbij er meer coherentie wordt gebracht in al deze intermediaire structuren. Ik wil daarbij niet een zoveelste nieuwe bestuurlijke logica van bovenaf opleggen, maar van onderuit vertrekken. Daarbij moeten voor mij de burgemeesters van de betrokken lokale besturen de spil vormen van deze regiovorming.

Zij zijn nu vaak de bovenlokale ambassadeurs van hun gemeenten. Samen met hen wens ik te bekijken hoe we toewerken naar regio's waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking kunnen plaats vinden. Daarbij zal ik ook de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen vereenvoudigen.

De vorige Vlaamse Regering heeft de provincies een meer afgelijnde taakafbakening gegeven. De komende jaren wens ik op dit vlak de bestuurlijke rust te garanderen binnen het bestaand takenpakket zoals beschreven in het provinciedecreet.

1.1. OD We zetten in op regiovorming van onderuit

We zetten in op regiovorming. Deze regiovorming moet van onderuit opgebouwd en gedragen worden door de lokale besturen. De burgemeesters van de betrokken lokale besturen vormen de spil van deze regiovorming. Om tot een grotere coherentie te komen en deze regiovorming te stimuleren, zal de Vlaamse regering, verder bouwend op de reeds uitgevoerde regioscreening, vaste regio's afbakenen waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking, zowel de bestaande als nieuwe, moeten plaatsvinden (behoudens zij die op een hogere schaal georganiseerd zijn). Dit moet de huidige verrommeling tegengaan en leiden tot minder mandaten. We werken bestaande drempels weg die verhinderen dat samenwerkingsverbanden fuseren. De Vlaamse overheid zal de eigen regionale afbakeningen afstemmen op deze regio's. Er wordt een kader uitgewerkt dat bijkomende instrumenten bevat om de regiovorming te ondersteunen (bv. rond herverdelingsproblematieken tussen de betrokken lokale besturen).

2.2.2 Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

De hervorming van de eerstelijnszorg draagt bij tot een meer integrale benadering van de persoon met een zorg- en ondersteuningsvraag. Een éénduidige regio-indeling met bijhorende overlegstructuur, waarin alle actoren participeren, biedt garanties op dat vlak.

De indelingsstructuur met eerstelijnszones en regionale zorgzones wordt maximaal afgestemd op de regio's die de Vlaamse Regering, verder bouwend op de reeds uitgevoerde regioscreening, zal afbakenen en waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking, zowel

de bestaande als nieuwe, plaatsvinden (behoudens zij die op een hogere schaal georganiseerd zijn). Dit proces zal nauw opgevolgd worden. Zodra die regio's vorm krijgen op Vlaams niveau, zal een initiatief ondernomen worden om de regionale afbakeningen en vormen van intergemeentelijke samenwerking ook binnen dit beleidsdomein maximaal daarop af te stemmen. Hierover zal in overleg gegaan worden met de minister van Binnenlands Bestuur.

2.2.3 Beleidsnota Mobiliteit en openbare werken

Om beleidscoherentie te verzekeren en versnippering tegen te gaan, volg ik het proces van de regiovorming, onder aansturing van mijn collega-minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, op de voet. Zodra die regio's vorm krijgen, zal ik het initiatief nemen om de regionale afbakeningen en de vormen van samenwerking binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken op termijn af te stemmen.

2.2.4 Beleidsnota Wonen

Ik volg het proces van de regiovorming op de voet. Zodra die regio's vorm krijgen, zal ik het initiatief nemen om de regionale afbakeningen en de vormen van intergemeentelijke samenwerking binnen het beleidsveld wonen daarop af te stemmen.

2.2.5 Beleidsnota Onroerend Erfgoed

Ik volg daarbij ook het proces van de regiovorming, onder aansturing van mijn collega-voor binnenlands bestuur op de voet. Zodra die regio's vorm krijgen, zal ik het initiatief nemen om de regionale afbakeningen en de vormen van intergemeentelijke samenwerking daarop af te stemmen.

2.3 Wat zegt het VVSG-analyserapport over het Vlaamse regeerakkoord?

In het analyserapport van VVSG (goedgekeurd door de raad van bestuur van 18 december 2019) staat het volgende over de regiovorming:

Wat is er goed?

De tekst over de regiovorming bevat heel wat elementen uit het memorandum van de VVSG:

- Referentieregio's
- Bottom-up benadering (gedragenheid lokale besturen)
- Rol van de burgemeesters als spil van de regio's
- Rationalisering van de intermediaire ruimte
- Vlaanderen aligneert zich op de regio's
- Ontwikkelen van instrumenten die regiovorming ondersteunen

Wat is niet goed?

Dwingend karakter

Het regeerakkoord stelt dat de Vlaamse Regering uiteindelijk de regio's zelf zal afbakenen, en alle bestaande en nieuwe vormen van intergemeentelijke samenwerking hierin zal dwingen. Dit lijkt in tegenspraak met het eerste gedeelte van deze paragraaf in het regeerakkoord, die een aanpak van onderuit in het vooruitzicht stelt. De VVSG is zoals gesteld voorstander van

bovenstaande uitgangspunten (zie punt hiervoor), maar vreest dat een al te dwingende bepaling de kansen voor regiovorming kan hypothekeren. De VVSG pleit voor een stapsgewijze, doordachte en projectmatige aanpak, in samenspraak met het lokale niveau en vanuit twee basisprincipes. Ten eerste moet er absoluut gestreefd worden naar een afbakening van onderuit. Ten tweede moet er goed over worden nagedacht of het nuttig is om meteen álle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in deze blauwdruk te proberen duwen. De VVSG is voorstander van een groeitraject met de vorming van zo homogeen mogelijke regio's als ultieme doelstelling. Als daar dan uitzonderingen op bestaan, dan moet dit evenwel grondig onderbouwd en gemotiveerd zijn.

Dat comply-or-explain-principe is een betere leidraad dan de afweging die nu in het regeerakkoord staat, waarbij een uitzondering wordt gemaakt louter op basis van een al bestaande grotere schaal. Dit kan zelfs een pervers effect hebben, met name samenwerkingsverbanden die streven naar grotere structuren en gebiedsomschrijvingen, louter om zich niet regionaal te moeten aligneren.

Bovendien zou het een enorm complexe operatie zijn om alle samenwerkingsverbanden in één beweging te hervormen, waardoor er tegenstand en grote transitiekosten worden gecreëerd. Het is voor de VVSG, in lijn met het memorandum, absoluut prioritair dat de Vlaamse Regering concrete stappen vooruit zet in de regiovorming, maar door het schip te overladen, kan het ook zinken.

Middelen

Nu is regiowerking vaak te afhankelijk van tijdelijke projectmiddelen. Dit maakt het proces van de regiovorming kwetsbaar. Inzetten op regiovorming betekent ook dat men daarvoor middelen voorziet, als cofinanciering voor de inspanningen die er (nu al) zijn vanuit lokale besturen of hun intergemeentelijke instrumenten. Als de Vlaamse overheid de regiovorming strategisch belangrijk vindt, moet ze dit ook op een **structurele manier erkennen en ondersteunen**. Zoals de fusies gestimuleerd worden met een fusiebonus, is ook een financiële ondersteuning van de regiowerking noodzakelijk.

Kleinere samenwerkingsvormen ook belangrijk

De VVSG vraagt dat toch de mogelijkheid behouden blijft om op kleine schaal intergemeentelijk samen te werken, waar dit bijvoorbeeld over dienstverleningsgerichte of operationele samenwerkingen gaat (bv. woonwinkels, delen van een stedenbouwkundig ambtenaar...). Het is vaak zinvoller om dit in te richten op niveau van 2, 3 of 4 gemeenten. Belangrijk daarbij is dat men de mogelijkheid biedt om verschillende van dergelijke kleine clusters te 'hosten' in een grotere structuur, zodat ze ontzorgd kunnen worden op het vlak van overhead (personeelsbeleid, financiën, IT...) én dat men zoveel mogelijk het matrosjka-principe hanteert (kleine poppetjes passen in de grotere).

Link met andere beleidsdomeinen

De link tussen de algemene passage over regiovorming strookt niet helemaal met sommige passages elders in het regeerakkoord over sectorale afbakeningen (eerstelijnszones en

regionale zorgzones, vervoerregio's...). Bovendien bestaan er ook regioafbakeningen die de federale overheid oplegt en die Vlaanderen niet zelf kan regelen maar die voor de lokale besturen wel belangrijk zijn (bijvoorbeeld ziekenhuisnetwerken); zij worden daarom het best in de denkoefening over een regioafbakening meegenomen.

Verschillende beleidsnota's zetten hierin een eerste stap. In die over Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over Mobiliteit en openbare werken, die over Wonen en die over Onroerend erfgoed wordt uitdrukkelijk de link gelegd naar het algemene dossier regiovorming. Maar dit moet zeker nog verder worden uitgeklaard.

Link met stadsregionale dimensie

De algemene passage over regiovorming (p. 267) en de stadsregionale dimensie (p. 272) staan los van elkaar. Er moet op worden toegezien dat dit geen aparte sporen worden.

Link met het organieke kader

Er komt een vereenvoudiging van het scala aan verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen. Hierbij staat onder andere de aandacht voor de democratische aansturing en verantwoording voorop. Ook deze piste moet sporen met de algemene doelstelling omtrent de regiovorming (drempels voor fusies wegwerken, vereveningsinstrumenten mogelijk maken, in overgangsmaatregelen en garantieregelingen voorzien om de transitie te faciliteren, voldoende garantie dat de lokale besturen aan het stuur blijven, vertegenwoordiging van alle deelnemende besturen in bestuursorganen, ...).

Wat ontbreekt er?

Wat met de provinciebesturen?

Er is geen visie op de toekomst van de provincies binnen deze regiovorming. De Vlaamse Regering heeft de provincies niet afgeschaft, maar ze worden zo goed als nergens vermeld en men herhaalt uitdrukkelijk dat men gaat voor een bestuursmodel gestoeld op Vlaamse overheid en lokale besturen.

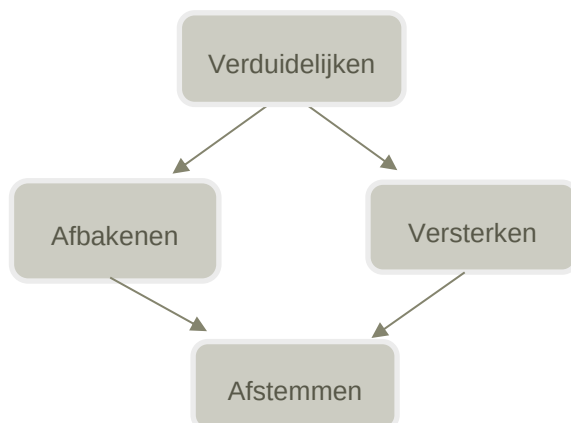
In de beleidsnota Binnenlands Bestuur klinkt het als volgt: 'De vorige Vlaamse Regering heeft de provincies een meer afgelijnde taakafbakening gegeven. De komende jaren wens ik op dit vlak de bestuurlijke rust te garanderen binnen het bestaand takenpakket zoals beschreven in het provinciedecreet.' Dat betekent dat de huidige onduidelijke toestand blijft bestaan, wat kan wegen op het dossier van de regiovorming.

3 Hoe nu verder

Om werk te maken van de regiovorming ziet de VVSG vier grote stappen:

- **Verduidelijken** en concretiseren van de principes die zijn vastgelegd in het regeerakkoord, vanuit de aandachtspunten en benadering die zijn vastgelegd in het memorandum van VVSG en de conceptnota Netwerk Regionale Samenwerking.

- **Afbakenen** van een 15 tot 20-tal referentieregio's.
- **Versterken** van het regionale beleid binnen de streken.
- **Afstemmen** op regionaal en Vlaamse niveau van sectorale regelgeving en structuren.

3.1 Verduidelijken

Het uiteindelijke doel is de 'eenvormigheid van beleid' (memorandum VVSG). Het gaat dus niet noodzakelijk om één super-intercommunale per regio te creëren, wel beschouwen we het als noodzakelijk om op het uitvoerende niveau (intergemeentelijke instrumenten en interbestuurlijke samenwerkingsvormen) afstemming te bereiken qua werkingsgebied, zodat regionale dossiers uit verschillende beleidsdomeinen zo veel mogelijk op één tafel terechtkomen: de tafel van het burgemeestersoverleg, waar de strategische afspraken kunnen worden gemaakt.

Wat te doen? Een technische werkgroep Vlaamse overheid – VVSG (eventueel toegevoegd als werkgroep aan de paritaire commissie decentralisatie) bereidt een conceptnota voor die de grote principes en werkwijzen in verband met afbakenen, afstemmen en versterken van het streekbeleid vastlegt.

3.2 Afbakenen

Wat betreft de afbakening van referentieregio's, wijst de formulering in het regeerakkoord enerzijds in de richting van een bottom-up benadering, anderzijds in de richting van een top-down aanpak.

VVSG is van oordeel dat het proces een goed samenspel 'van onderuit' en 'van bovenaf' moet zijn.

Daarbij is het ook belangrijk om de verschillende samenwerkingen in beeld te brengen: zowel deze die van onderuit zijn opgestart, als diegene die door de Vlaamse overheid geïnitieerd of gestimuleerd worden én de samenwerkingen die door federale regelgeving worden gestuurd.

Van onderuit

Zoals de VVSG in zijn memorandum stelt, vinden we dat de gemeenten aan zet zijn om de regio's te bepalen. In het verleden is gebleken dat van bovenaf opgelegde afbakeningen en

structuren niet het verwachte resultaat opleverden. Het is belangrijk dat de lokale besturen voldoende tijd krijgen om tot afbakening van referentieregio's te komen.

Van bovenaf

Het is wenselijk dat de Vlaamse overheid een kader stelt voor de regiovorming van onderuit. Minimaal gaat dit over een tijdshorizon, zodat op een bepaald moment de discussies (en de rbi horende bestuurlijke onrust) ook kunnen worden afgesloten. De Vlaamse overheid schrijft zich in de regiovorming zoals die van onderuit is tot stand gekomen, behalve in het geval van duidelijke aberraties (bijvoorbeeld 'donut-regio's', waarbij één gemeente binnen een regio niet meewerkt met de buurgemeenten), in het geval van gebrek aan akkoord van onderaf...

Wat te doen? Het is noodzakelijk dat de Vlaamse overheid in procesmatige ondersteuning bij de regio-afbakening voorziet. De afbakening is te vergelijken met een fusieproces. Hiervoor voorzag de Vlaamse overheid tijdens de vorige legislatuur in een ondersteuning vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur. Deze ondersteuning was doorslaggevend voor het succes van sommige fusieoperaties. Het is wenselijk dat de Vlaamse overheid in een gelijkaardige ondersteuning voorziet.

3.3 Versterken

3.3.1 Versterken van het proces en de organisatie

Hoe zorgen we ervoor dat de burgemeesters de spil zijn van de regiovorming?

Niet alle overlegfora van burgemeesters zijn momenteel strategisch even sterk. Het Netwerk Regionale Samenwerking, een samenwerking tussen VVSG en Vlinter (de organisatie die de streekontwikkelingsintercommunales bundelt), wenst, in samenwerking met de Vlaamse overheid, de burgemeestersfora mee te nemen in een groeitraject, van vrijblijvend overleg naar strategisch beleidsforum. (zie punt 1.2)

Een burgemeesteroverleg dat geregeld samenkomt om voor de regio strategisch belangrijke items te bespreken moet ondersteund, gevoed, voorbereid worden en nadien moet ook het resultaat van het overleg uitgevoerd worden.

Bovendien moet een burgemeestersoverleg beschikken over de democratische legitimiteit en gedragenheid door een goede wisselwerking tussen burgemeestersoverleg en het College van Burgemeester en Schepenen,

Wat te doen? Een te ontwikkelen zelfevaluatie-instrument voor burgemeestersfora versterkt deze groei naar een strategisch beleidsforum en verhoogt de regionale bestuurskracht. Er moeten middelen en mankracht beschikbaar zijn om de ondersteuning op te nemen. (zie ook pleidooi voor middelen p14)

3.3.2 Ontwikkelen en aanreiken van beleidsondersteunende instrumenten

De cruciale vraagstukken waar lokale besturen op regionaal niveau mee geconfronteerd worden zijn vaak herverdelings- en vereveningsvraagstukken.

Wat te doen? Het aanreiken van een regionale instrumentenkoffer verhoogt de kwaliteit van de afspraken op regionaal niveau.

3.4 Afstemmen

3.4.1 Afstemming in de regio's

De formulering in het regeerakkoord is zeer strak: *“vaste regio's waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking, zowel de bestaande als nieuwe, moeten plaatsvinden (behoudens zij die op een hogere schaal georganiseerd zijn)”*

De VVSG onderschrijft het basisprincipe, maar is voorstander van een groeitraject met de vorming van zo coherent mogelijke regio's als ultieme doelstelling. Als daar uitzonderingen op bestaan, dan moet dit grondig onderbouwd en gemotiveerd zijn. Een 'pas toe of leg uit'-principe (comply-or-explain, zie eerder 2.2.2) is een goede leidraad om het proces te kunnen doorlopen. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de haalbaarheid. We geven hieronder een eerste uitwerking.

Pas toe

We gaan uit van het algemene principe dat samenwerkingen passen binnen of samenvallen met een coherente regio. Enkel op die manier kunnen we doorgroeien tot een enigszins geïntegreerd regionaal beleid. Intergemeentelijke samenwerkingen worden nu vaak geïnitieerd (van onderuit of van bovenaf) vanuit een sectorale logica, wat ook doorweegt in bepalingen over schaal en werkingsgebied in subsidiebesluiten en dergelijke. Samenwerkingsverbanden zijn vaak ook historisch ontstaan of gegroeid vanuit een logica die niet meer aansluit bij de huidige bestuurlijke logica: het eenvoudige feit dat samenwerking beter lukt met een groep van besturen die wel vaker samenwerkt (padafhankelijkheid). Doordat men telkens met nieuwe constellaties aan de slag gaat (vaak gedwongen door sectorale regelgeving), gaat veel energie verloren. Bovendien zorgt een diversiteit aan constellaties voor onoverzichtelijkheid en een complexere aansturing vanuit de gemeenten.

Leg uit

We benoemen de mogelijke uitzonderingen.

1. Samenwerking waarbij de **landschappelijke gegevenheid** dominant is: een waterbekken of een natuurgebied ga je niet verleggen.
Voorbeelden:
 - Bekkenbesturen
 - Gemeenschappelijk beheer van een natuurgebied
2. **Kleinere samenwerkingsverbanden** die vaak dienstverleningsgerichte of operationele samenwerkingen zijn.

Voorbeelden:

- Woonwinkels
- Zorgverenigingen (deze verenigingen opereren vaak in een (semi)commerciële context, waar ook de concurrentie met privé-partners speelt. Voor deze privé-partners spelen regioafbakening niet. Bovendien zijn sommige zorgverenigingen actief in gemeenten die niet aan elkaar grenzen.)
- Zwembaden
- ...

Het is vaak zinnvoller dit in te richten op het niveau van twee tot zes gemeenten. Belangrijk daarbij is dat men de mogelijkheid biedt om verschillende van dergelijke kleine clusters te 'hosten' in een grotere structuur, zodat ze ontzorgd kunnen worden op het vlak van overhead (personeelsbeleid, financiën, IT...) én dat men zoveel mogelijk het matrosjka-principe hanteert (kleine poppetjes passen in de grotere).

3. Intergemeentelijke samenwerkingen waar het **schaalvoordeel de enige of belangrijkste drijfveer** is (vaak samenhangend met zware investeringen) en de rechtstreekse link met het lokale/regionale beleid beperkter.

Voorbeeld:

- Een intergemeentelijk crematorium: heeft vaak een vrij groot werkgebied nodig om schaalvoordeel te kunnen waarmaken.

Haalbaarheid

Naast de wenselijkheid om alle samenwerkingsverbanden af te stemmen op de referentieregio's, is het ook goed te kijken naar de haalbaarheid.

Zo kunnen de transitiekosten een grote hypotheek leggen op de haalbaarheid van fusies of opsplitsingen van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld wanneer de overdracht van patrimonium of infrastructuur in het geding is. Om het schip van de afstemmingsoperatie niet meteen tot zinken te brengen is het noodzakelijk zich eerst te concentreren op de minder complexe rationalisatieoefeningen.

De afstemming gebeurt het best gefaseerd, op basis van vuistregels zoals:

- Het is gemakkelijker om nieuwe (op te richten) samenwerkingsvormen in te passen in de regio-afbakening dan reeds bestaande.
- Het is gemakkelijker om aanpassingen door te voeren op het moment dat de verlenging van een samenwerkingsverband op de agenda staat dan wanneer dat niet het geval is, uiteraard voor zover die verlengingsmomenten bij samenwerkingsverbanden in dezelfde regio min of meer in een zelfde periode vallen.
- Het is gemakkelijker om lichte samenwerkingsvormen (met weinig of geen eigen vermogen) in te passen dan zwaardere.
- Het is gemakkelijker om samenwerkingsvormen waarin enkel overheden participeren in te passen dan die waar ook andere partners aan deelnemen.
- Soms kan een wijziging in de structuren gepaard gaan met grote transitiekosten. In dat geval is een grondig onderzoek naar de (financiële) haalbaarheid noodzakelijk.

- Bij de afstemming van samenwerkingsverbanden met operationele activiteiten op een bestuurlijke leest, is het wenselijk om ook stil te staan bij andere elementen, zoals de mogelijke impact op efficiëntie, milieu, emissies, mobiliteit.
- ...

Een dergelijke set van vuistregels kan leiden tot een prioriteringslijst van welke samenwerkingen (binnen welke beleidsdomeinen) eerder in aanmerking kunnen komen voor afstemming dan andere. Om dit 'pas toe of leg uit' - principe en prioriteringskader verder uit te werken is het ook goed een beroep te doen op regio's die reeds belangrijke stappen hebben gezet op het vlak van afstemming en rationalisering van de regionale samenwerking, bijvoorbeeld Mid-west overleg, waar men binnen het huidige regelgevende kader de oorspronkelijke 183 samenwerkingsverbanden in de regio terugbrengt tot 38.

Wat te doen?

- Verdere uitwerking van een 'pas toe of leg uit'-principe en prioriteringskader.
- Procesmatige ondersteuning van het proces van afstemming binnen de regio's. Ook dit proces is qua zwaarte en complexiteit te vergelijken met een fusieproces. Denk bijvoorbeeld aan : de huidige onmogelijkheid om vroegtijdig uit te treden, de financiële verevening van de uittreding, de noodzakelijke financiële inbreng in een mogelijke andere structuur, de verschuiving van personeelsleden tussen rechtspersonen, de toepassing van wettelijke verplichtingen (bv. vanuit het bodemsaneringsdecreet bij de overdracht van gronden), enz.

3.4.2 Afstemming op Vlaams niveau: sectorale en organieke regelgeving

De link in het Vlaams regeerakkoord tussen de algemene passage over regiovorming met sommige passages over sectorale afbakeningen (zorgregio's, vervoerregio's...) en deelwerkingen (bijvoorbeeld stedenbeleid) is onduidelijk en onvoldoende doorgedacht. In de vorige legislatuur maakte het Instituut voor de Overheid in opdracht van de Vlaamse minister voor Binnenland een overzicht van de Vlaamse **sectorale regelgevingen** die intergemeentelijke en andere samenwerkingen aansturen. Dit onderzoek toonde de toenmalige wildgroei van bepalingen aan.

De aangekondigde aanpassing van het **decreet lokaal bestuur** voor wat betreft de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moet sporen met de algemene doelstelling omtrent de regiovorming (drempels voor fusies wegwerken, vereveningsinstrumenten mogelijk maken, in overgangsmaatregelen en garantieregelingen voorzien om de transitie te faciliteren, voldoende garantie dat de lokale besturen aan het stuur blijven, vertegenwoordiging van alle deelnemende besturen in bestuursorganen, ...)

Wat te doen? Een screening, gelijkaardig aan wat gebeurde voor het planlastendecreet, haalt de kam door de sectorale en organieke regelgeving.

4 Werk op de plank

Er ligt duidelijk veel werk op de plank: voor de lokale besturen en samenwerkingsverbanden binnen de regio's, voor de VVSG, voor de Vlaamse overheid, .

4.1 Voor de lokale besturen en hun samenwerkingsverbanden

Werken aan een regionale schaal en beleid is een nieuwe realiteit en vereist initiatief van de lokale besturen en hun samenwerkingsverbanden. Het is noodzakelijk dat de lokale besturen hierop inzetten en minstens mee aan het stuur zitten, omdat andere overheden anders hierin als enige het voortouw nemen, wat zou leiden tot een verzwakking van het lokale niveau. Het afbakeningstraject en rationalisatieproces zijn echter complex en tijdsopslopend. Procesondersteuning door de Vlaamse overheid is belangrijk, maar het is daarnaast ook wenselijk dat de Vlaamse overheid de inspanningen ter plaatse co-financiert.

In afwachting van meer duidelijkheid kunnen lokale besturen alvast proberen om bij de oprichting van nieuwe samenwerkingsverbanden maximaal te werken binnen de (verwachte) regionale omschrijvingen.

Bovendien zien we in sommige regio's goede voorbeelden van rationalisaties van de intermediaire ruimte. Het bestrijden van verrommeling is hierbij geen doel op zich, maar moet zorgen voor meer transparantie, meer slagkracht en grotere duurzaamheid binnen de samenwerking tussen lokale besturen. De vrijwillige samenwerking mag niet gelijk staan aan vrijblijvendheid. Door in te zetten op regiovorming en de afstemming van de verschillende samenwerkingsvormen, nemen lokale besturen zelf het voortouw in het verduurzamen van samenwerking op zonaal en regionaal niveau.

4.2 Voor de VVSG

De VVSG werkt in samenwerking met Vlinter, de koepel van de streekontwikkelingsintercomunales, aan een **Netwerk Regionale Samenwerking** op met als doelstellingen.

- Het promoten, bevorderen en ondersteunen van een geïntegreerd regionaal beleid in de verschillende regio's in Vlaanderen;
- Het benadrukken en ondersteunen van de cruciale rol van lokale besturen binnen de regionale samenwerking.

De VVSG en Vlinter willen dit in nauwe samenwerking met de Vlaamse overheid doen.

Daarom voegen we graag als derde doelstelling van dit netwerk toe:

- Het **kritisch meewerken aan en wegen op de uitvoering van het regeerakkoord** voor wat de regiovorming betreft.

4.3 Voor de Vlaamse overheid

- Als de Vlaamse overheid regiovorming strategisch belangrijk vindt, moet ze dit ook op een **structurele manier erkennen en ondersteunen**. Nu is regiowerking vaak te afhankelijk van tijdelijke projectmiddelen. Dit maakt het proces van de regiovorming kwetsbaar. Zoals de fusies gestimuleerd worden met een fusiebonus, is ook een financiële ondersteuning van de regiowerking noodzakelijk.

- Uitwerken van een algemeen kader voor de regiovorming: met minstens een realistisch tijds kader. Het promoten en in kaart brengen van goede voorbeelden (bijvoorbeeld via een draaiboek) kan daarbij helpen.
- Aligneren van sectorale regelgevingen en Vlaamse werkingen op de regiovorming: De link in het regeerakkoord tussen de algemene passage over regiovorming met sommige passages over sectorale afbakeningen (eerstelijnszones en regionale zorgzones, vervoerregio's...) en deelwerkingen (bijvoorbeeld stedenbeleid) is onduidelijk en is nog niet helemaal consistent.
- Aligneren van organieke regelgeving: de aangekondigde aanpassing van het decreet lokaal bestuur m.b.t. de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moet samen sporen met de algemene doelstelling omtrent de regiovorming. Een voorbeeld daarvan is de formule van de projectvereniging die door de Vlaamse administratie formeel nog altijd als "tijdelijk" wordt beschouwd maar heel wat troeven toont in het werkveld als flexibele samenwerkingsvorm tussen gemeenten, ook in vaste zones of regio's.
- Ondersteuning van het proces van afbakening in de regio's en van het proces van rationalisering van regionale samenwerking in de regio's. Het is belangrijk dat de Vlaamse regering het proces van onderuit alle kansen geeft en respecteert.
- We vragen van de Vlaamse overheid ook een actieve rol in het verdedigen van de lokaal gekozen regioafbakeningen richting de federale overheid. Het is immers zeer goed mogelijk dat het proces van regiovorming implicaties heeft voor regionale afbakeningen op federaal niveau (politiezones, hulpverleningszones...), zoals dit recent ook al het geval geweest is bij fusies. Omgekeerd moet vermeden worden dat federale beslissingen het Vlaamse proces van regiovorming doorkruisen.